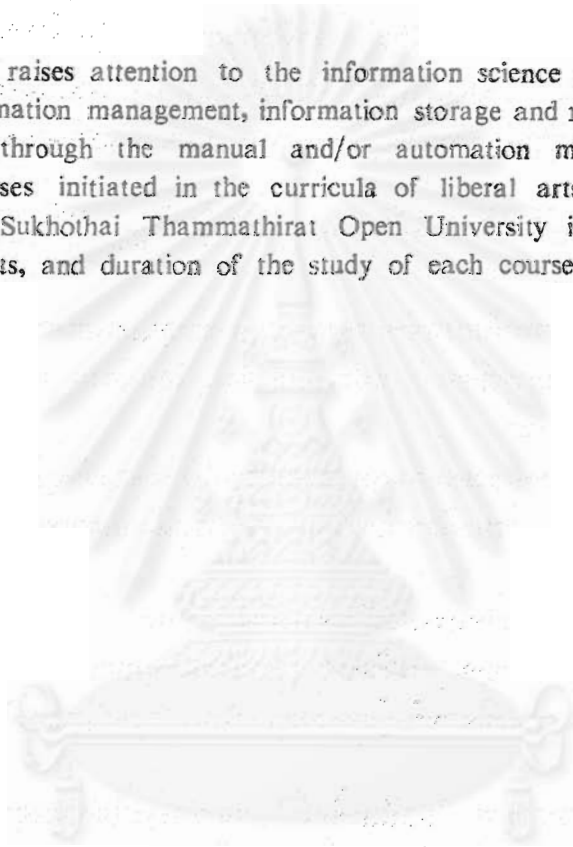

Abstract

**Information Science Curriculum of Sukhothai
Thammathirat Open University**

Chutima Sacchanand

The author raises attention to the information science which is a rather new subject area dealing with information management, information storage and retrieval technique and information dissemination both through the manual and/or automation methods. It gives the details of information science courses initiated in the curricula of liberal arts degree and of certificate of information science of Sukhothai Thammathirat Open University in 1987. Objectives, structure, qualification of applicants, and duration of the study of each course are respectively provided.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรวิชาสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชุตินา สัจจามันท์*

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา วิทยาการ ความรู้ การศึกษา ค้นคว้าวิจัย โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่างๆ ออกมาอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรม เช่น ในทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ จนเกิดภาวะที่เรียกว่า "Information explosion"

การเพิ่มปริมาณและเนื้อหาสาระของสารนิเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ เป็นผลให้ไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความต้องการของผู้ใช้ได้เปลี่ยนแปลงไป คือ มีความต้องการใช้สารนิเทศในขอบเขตกว้างขวางและเนื้อหาที่มีลักษณะลุ่มลึก เฉพาะเจาะจง ทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และห้องสมุดก็ไม่ใช้ศูนย์กลางหรือแหล่งที่ให้บริการสารนิเทศเพียงแห่งเดียวอีกต่อไป (McGarry 1983 : 104) เทคโนโลยีสมัยใหม่จึงได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานและให้บริการสารนิเทศ

เทคโนโลยีสารนิเทศ ซึ่งอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้บริการ มีผลกระทบอย่างมากต่อหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชาตลอดจนการเรียนการ

สอนตามหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าและความต้องการของสถาบันบริการสารนิเทศสมัยใหม่ ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันไป ได้แก่ ศูนย์สารนิเทศ (Information center) ศูนย์เอกสาร (Documentation center) ศูนย์ข้อมูลหรือธนาคารข้อมูล (Information data bank) ศูนย์วิเคราะห์สารนิเทศ (Information analysis center) หอจดหมายเหตุ (Archives) หอเอกสาร (Records หรือ Public record offices; Record centers) ฯลฯ

Lancaster (1982 : 161-162) กล่าวว่า หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมายังไม่เพียงพอที่จะจัดเตรียมบรรณารักษ์ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็ดำเนินไปเชื่องช้า เขามีความเห็นว่าจะถึงเวลาที่จะได้มีการปรับปรุงหลักสูตร ข้อคิดเห็นดังกล่าวนี้สามารถนำมาใช้ได้กับหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ของไทยด้วย

หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย

จากบทความเรื่อง "การผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์" ซึ่ง ชัยเลิศ ปรีสุทธิกุล และคณะ (2529 : 8-72) รวบรวมข้อมูลจากสถาบันที่ผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ ระดับปริญญาตรี 38 แห่ง และระดับ

* ชุตินา สัจจามันท์ อ.ม., Dip. PGTCSSA, M.L.S. (U.P.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปริญญาโท 4 แห่ง และนำเสนอเป็นเอกสารประกอบการสัมมนา “แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” มีข้อสรุปที่น่าสนใจโดยส่วนรวมเกี่ยวกับลักษณะเด่นของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี ไม่มีสถาบันใดเน้นบริการหรือทรัพยากรสารนิเทศ เฉพาะด้าน สถาบันส่วนใหญ่เน้นประเภทห้องสมุด โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน สถาบันที่มุ่งเน้นด้านนี้ คือ วิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยที่เน้นการสอนทางด้านการศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มิได้เน้นด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

2. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ระดับปริญญาโท ไม่มีหลักสูตรของสถาบันใดที่เน้นรายวิชาหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน ทุกสถาบันมีรายวิชาด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน และการกระจายรายวิชาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันมากนัก

ในการสัมมนาทางวิชาการ “แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” ซึ่งจัดโดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ 20-21 ตุลาคม 2529 ได้มีการนำเสนอเอกสารประกอบการสัมมนา ซึ่งเป็นรายงานจากการศึกษาสถานภาพการทำงาน ของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์จาก 8 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจตรงกันในรายงานผล คือ บัณฑิตจากทุกสถาบันต่างเสนอแนะให้ปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรีให้ทันสมัย โดยเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ทางสารนิเทศ คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสมัยใหม่ (เสริมศรี เจริญผล 2529 : 83 ; ละอองกาญจน์ เหล่าไพบุลย์ 2529 :

105 ; กุศล นาคะชาติ 2529 : 152 ; วาณี ฐาปนวงศ์-ศานติ 2529 : 155 ; วิไล ปานพลอย 2529 : 165 ; จารุวรรณ สินธุโสภณ 2529 : 179 ; ฉวีวรรณ คุณาภินันท์ 2529 : 193 ; ; นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ 2529 : 215) ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะจากการประชุมกลุ่ม 2 “แนวทางการผลิตบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์” (2529 : 97-98) ด้วย และนอกจากนี้ยังมีวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกหลายเรื่อง ที่ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินผล หลักสูตรของสถาบันบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย และให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิชาสารนิเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารนิเทศ ก็ได้รับความสนใจอย่างจริงจัง และสถาบันที่ผลิตบรรณารักษศาสตร์ก็ได้คำนึงถึงมาโดยตลอดเพราะวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์เริ่มมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น (Lancaster 1982 : 161-162) ปัจจุบันภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ของสถาบันต่าง ๆ ได้พยายามปรับปรุงหลักสูตร รายวิชาต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เพื่อเตรียมบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ ให้สามารถออกไปทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวหน้าเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสหางานทำได้มากขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างการเพิ่มคำว่า สารนิเทศศาสตร์ ร่วมกับ บรรณารักษศาสตร์ เป็นชื่อหลักสูตรสาขาวิชา “บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นอกจากนี้ อัมพร ทิฆะระ (2529 : 254) ยังเสนอแนะว่า ควรเน้นผลิตบรรณารักษ์เพื่อธุรกิจเอกชนที่มุ่งให้บริการข่าวสารมากกว่าบริการหรือกิจกรรมห้องสมุด

วิทยาศาสตร์สารสนเทศ

สารสนเทศศาสตร์ (Information science) เป็นวิชาที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาวิชาอื่น เช่น บรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบันว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงวิชาหนึ่ง สารสนเทศศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติร่วมกับองค์การศึกษานานาชาติ 2530 : 20) มุ่งศึกษาคุณสมบัติและพฤติกรรมของสารสนเทศ อิทธิพลที่มีต่อการไหลเวียนและการใช้สารสนเทศ เทคนิคการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บ การสืบค้น และการเผยแพร่สารสนเทศ ทั้งโดยการปฏิบัติด้วยมือและเครื่องจักรกล (Borko 1968 : 5)

สารสนเทศศาสตร์เป็นสหวิทยาการ สัมพันธ์กับสาขาวิชาต่างๆ หลายสาขา ได้แก่ การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ตรีทวิทยาการจัดการ สังคมศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์มีพัฒนามาจากวิชาบรรณารักษศาสตร์ เนื่องด้วยภูมิหลังและสภาวะของสังคมที่เปลี่ยนไปเป็น "สังคมข่าวสาร" หรือ "สังคมแห่งความรู้" และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลในทุกวงการ

การเปิดสอนวิทยาศาสตร์สารสนเทศของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก่อตั้งเมื่อ 5 กันยายน 2521 ในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด มหาวิทยาลัยยึดหลักการศึกษาลดข้อชีวิต มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษา เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์และสังคม ด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2530 : (8)) นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตัวเองที่บ้านจากสื่อการสอนต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาจากสื่อการสอนที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารการสอนแบบเสียง และสื่ออื่น ๆ รวมทั้งแบบฝึกหัดที่มหาวิทยาลัยส่งไปให้

2. ศึกษาจากสื่อทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ที่จัดทำประกอบชุดวิชา

3. ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ หมายถึงทำการทดลองในห้องปฏิบัติการศึกษา การสังเกต และ การทำงานตามที่มีมอบหมายให้ทำ

4. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น จากหนังสืออ้างอิง หรือตำราที่กำหนดให้ค้นคว้าจากห้องสมุด จากสื่อต่างๆ ที่เตรียมไว้ให้ ณ ศูนย์บริการการศึกษาประจำภูมิภาค

5. เข้ารับการสอนเสริม ปรีกษาหรือซักถาม อาจารย์ที่ปรีกษา ณ ศูนย์บริการการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของสารสนเทศต่อบุคคล สถาบัน และสังคม และโดยเหตุที่ยังไม่มีสถาบันการศึกษาใดจัดการศึกษาวิชาสารสนเทศศาสตร์โดยเฉพาะ กอปรกับผลการสำรวจความต้องการศึกษาในแขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เมื่อเดือนมีนาคม 2526 พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล หน่วยทะเบียนสถิติ สำนักงานทั้งในภาครัฐบาลและเอกชนที่มีการใช้สารสนเทศประกอบการศึกษาวิจัย วิจัยวิจัยสังการ มีความต้องการนักสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเป็นจำนวนมาก และยังมีบุคลากรด้านสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ แสดงความสนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวถึงร้อยละ 74.28 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้งโครงการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรแขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ เพื่อสนองความต้องการแรงงานด้านนี้ของประเทศ หลักสูตรนี้มี รศ.ดร. นวนิตย์

อินทราณะ เป็นประธานกรรมการพัฒนาหลักสูตร และ
กรรมการอีก 12 ท่าน โดยมี รศ. สมพิศ กุศรีพิทักษ์
เป็นกรรมการและเลขานุการ และทบวงมหาวิทยาลัยได้
อนุมัติหลักสูตรนี้ เมื่อต้นปี 2530

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขานิติศาสตร์)

พ.ศ. 2530

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี)
มุ่งปูพื้นฐานวิชาชีพสาขานิติศาสตร์ให้บัณฑิตมีความรู้
ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการของศาสตร์
พร้อมทั้งเตรียมตัวที่จะออกไปพัฒนาตนเองให้สามารถ
เผชิญกับความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของวิชา
ชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดทำการสอน 2 วิชาเอก
คือ วิชาเอกสาขานิติศาสตร์ทั่วไป กับ วิชาเอกสาขานิติศาสตร์
สำนักงาน

วัตถุประสงค์เฉพาะของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการ
การดำเนินงานสารนิเทศ ในหน่วยงานที่ให้บริการสาร
นิเทศ และบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการ
ดำเนินงานสารนิเทศในสำนักงานทั่วไป

2. เพื่อยกสถานภาพของผู้ปฏิบัติงาน สารนิเทศ
ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

3. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เกี่ยว
กับความก้าวหน้าทางสาขานิติศาสตร์และเทคโนโลยี
สารนิเทศ

โครงสร้างของหลักสูตร

การจัดหลักสูตรแขนงวิชาสาขานิติศาสตร์ จัด
เป็นชุดวิชา หนึ่งชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
ทวิภาค ของหลักสูตรระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไป

1. วิชาเอกสาขานิติศาสตร์ทั่วไป รวมตลอดหลักสูตร 12 ชุดวิชา (72 หน่วยกิต) มีโครงสร้างของหลักสูตรดังนี้

ก. ชุดวิชาพื้นฐานทั่วไป 1 ชุดวิชา

10151 ไทยศึกษา

ข. ชุดวิชาแกน 1 ชุดวิชา

22222 การอ่านภาษาอังกฤษ

ค. ชุดวิชาเฉพาะ 9 ชุดวิชา

13201 สาขานิติศาสตร์เบื้องต้น

13202 การสื่อสาร

13311 การพัฒนาศูนย์บริการสารนิเทศ

13312 การวิเคราะห์สารนิเทศ

13313 การบริการและเผยแพร่สารนิเทศ

13314 การวางแผนและการบริหารระบบสารนิเทศ

13411 สาขานิติศาสตร์ลักษณะพิเศษ

13412 แหล่งสารนิเทศทางสังคมศาสตร์
มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

13401 ประสพการณ์วิชาชีพสารนิเทศศาสตร์

ง. **ชุดวิชาเลือกเสรี** 1 ชุดวิชา

เลือกจากชุดวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรีของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ หรือของสาขาวิชาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

2. **วิชาเอกสารนิเทศสำนักงาน** รวมตลอดหลักสูตร 12 ชุดวิชา (72 หน่วยกิต) มีโครงสร้างของหลักสูตรดังนี้

ก. **ชุดวิชาพื้นฐานทั่วไป** 1 ชุดวิชา

10151 ไทยศึกษา

ข. **ชุดวิชาแกน** 2 ชุดวิชา

10202 การอ่านภาษาไทย

22222 การอ่านภาษาอังกฤษ

ค. **ชุดวิชาเฉพาะ** 8 ชุดวิชา

13201 สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น

80204 เศรษฐกิจกับการเมืองไทย

13321 การเขียนเพื่อการสื่อสารธุรกิจ

13323 การบริหารการเงินและ

การบริหารการปฏิบัติการ

13421 งานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์

13401 ประสพการณ์วิชาชีพสารนิเทศศาสตร์

เลือก 1 ชุดวิชา จากชุดวิชาต่อไปนี้

10203 พฤติกรรมมนุษย์

13202 การสื่อสาร

13422 พฤติกรรมองค์กรและการจัดการตลาด

และเลือก 1 ชุดวิชา จากชุดวิชาต่อไปนี้

60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

13322 การบัญชีและกฎหมายธุรกิจ

ง. **ชุดวิชาเลือกเสรี** 1 ชุดวิชา

เลือกจากชุดวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรีของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ หรือ ของสาขาวิชาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

เป็นผู้สำเร็จอนุปริญญา หรือปริญญาชั้นหนึ่งชั้น
ใด หรือเทียบเท่า จากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหา
วิทยาลัยรับรอง

ระยะเวลาการศึกษา

นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่า 4 ภาค
การศึกษาปกติ (2 ปีการศึกษา) และใช้เวลาศึกษา
ทั้งหมดไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชางานสารนิเทศ

หลักสูตรประกาศนียบัตร 1 ปี มุ่งพัฒนาคุณภาพ
ของการจัดเก็บ ค้นหาสารนิเทศให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติ

งานในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าวเป็นหลัก โดยให้
สามารถปรับตัวเองให้ก้าวหน้าทันกับความก้าวหน้าของ
เทคโนโลยีสารสนเทศ เปิดสอนกลุ่มวิชาเฉพาะ 2 กลุ่ม

วัตถุประสงค์เฉพาะของหลักสูตร

1. เพื่อให้การศึกษาต่อเนื่องทางด้านจัดเก็บสาร-
นิเทศแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานค้ำนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อส่งเสริมให้มีระบบการจัดเก็บสารนิเทศ
ที่เป็นมาตรฐานภายในประเทศ
3. เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้สารนิเทศที่หน่วยงาน
ต่าง ๆ จัดเก็บไว้อย่างเต็มที่

โครงสร้างของหลักสูตร

1. กลุ่มวิชางานสารนิเทศทั่วไป รวมตลอดหลักสูตร 12 ชุติวิชา (30 หน่วยกิต) มีโครงสร้างหลักสูตร

- ก. ชุติวิชาบังคับ 3 ชุติวิชา
- 13201 สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น
 - 13322 การวิเคราะห์สารนิเทศ
 - 13313 การบริการและเผยแพร่สารนิเทศ

- ข. ชุติวิชาเลือก 2 ชุติวิชา
- เลือก 1 ชุติวิชา จากชุติวิชาต่อไปนี้
- 13411 สารนิเทศลักษณะพิเศษ
 - 13412 แหล่งสารนิเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์
- และเลือก 1 ชุติวิชา จากชุติวิชาต่อไปนี้
- 13202 การสื่อสาร
 - 13311 การพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ
 - 13314 การวางแผนและการบริหารระบบสารนิเทศ

2. กลุ่มวิชางานสารนิเทศสำนักงาน รวมตลอดหลักสูตร 5 ชุติวิชา (30 หน่วยกิต) มีโครงสร้างของ

- ก. ชุติวิชาบังคับ 3 ชุติวิชา

- 13201 สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น
- 13321 การเขียนเพื่อการสื่อสารธุรกิจ
- 13421 งานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์

ข. **ชุดวิชาเลือก** 2 ชุดวิชา

- เลือก 1 ชุดวิชา จากชุดวิชาต่อไปนี้
- 60120 หลักสูตรรัฐศาสตร์เบื้องต้น
- 13322 การบัญชีและกฎหมายธุรกิจ
- 13323 การบริหารการเงินและการบริหารการปฏิบัติการ
- และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้
- 10203 พฤติกรรมมนุษย์
- 13202 การสื่อสาร
- 13422 พฤติกรรมองค์กรและการจัดการตลาด

คุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

1. เป็นผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง หรือ
2. เป็นผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง และประกอบอาชีพมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หลังจากจบมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันเปิดภาคการศึกษาที่เข้าศึกษา หรือ
3. เป็นผู้สำเร็จอนุปริญญา หรือปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือ เทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

ระยะเวลาการศึกษา

นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 2 ภาค การศึกษาปกติ (1 ปีการศึกษา) และใช้เวลาทั้งหมดไม่เกิน 3 ปีการศึกษา

สรุป

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตร แขนงวิชาสารนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยในปี 2530 นี้ นอกจากจะแสดงถึงความก้าวหน้า พัฒนาการทางวิชาการและการดำเนินงานตามปณิธานของมหาวิทยาลัยแล้ว ทางค่านับรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรนี้ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรปริญญาตรีล่าสุด และเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนอง ความต้องการของบุคคล สถาบัน และสังคม เหมาะสมกับยุคสมัย และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย หลาย ๆ เรื่อง ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาการผลิตสื่อการศึกษา และคาดว่าจะเปิดทำการสอนได้ในอนาคตอันใกล้

เอกสารอ้างอิง

- กุศล นาคะชาติ. "การศึกษาเรื่องประสิทธิผลของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหา-
วิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2522-2527." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 117-152. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน ร่วมกับ องค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ. *รายงานการสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง นโยบายสารนิเทศ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับ องค์การ
ศึกษาฯ สหประชาชาติ, 2529.
- จ้อย นันทวัชรินทร์, ม.ล. *สารนิเทศศาสตร์ฉบับปฐมบท*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2525.
- จารุวรรณ สิ้นธุโสภณ. "ผลการสำรวจบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยา-
ลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2524-2528." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 175-181. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษ-
ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ : เอกสารประกอบการสัมมนา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. *รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง
แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ฉวีวรรณ คุณาภินันท์ "การศึกษาสภาพการทำงานบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2523-2527." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษ-
ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 182-199. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษร-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ชัยเลิศ ปริสุทธิกุล. "การผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 8-72. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. "สภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2524-2528." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*,
หน้า 201-225. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529.

- ละอองกาญจน์ เหล่าไพบุลย์. "การปรับปรุงหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อันเนื่องมาจากสภาพการทำงานของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์," ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 94-116. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วาณี รูปนวงศ์สานติ. "สถานภาพการทำงานและความคิดเห็นต่อหลักสูตรของบัณฑิตวิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 153-155. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วิไล ปานพลอย. "สถานภาพการทำงานของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ระดับปริญญาตรี)," ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 156-174. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุโขทัยธรรมมาราช, มหาวิทยาลัย. *คู่มือนักศึกษา 2529*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช, 2529.
- "หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2530 โครงการหลักสูตรศิลปศาสตร์บัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรแขนงวิชาสารนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช." กรุงเทพฯ : 2530.
- อัมพร ทีชะระ. "บรรณารักษศาสตร์ในอนาคต." ใน *แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์*, หน้า 249-258. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- Borko, A. "Information Science : What is it?" *American Documentation* (January 1968) : 3-5.
- McGarry, K.J. "The Influence of Technology on Professional Curricula." *Aslib Proceedings*. 35 (February 1983) : 99-105.
- Lancaster, F.W. "The Future of the Library in the Age of Telecommunications." *In Changing Information Concepts and Technologies*, pp. 145-164. New York : Knowledge Industry Publications, 1982.